

Maksupetosten torjunta

Seuranta-arvio verkkomaksamisen turvallisuudesta

Suositukset luottolaitoksille

Maksuneuvosto
Samu Kurri 10.10.2025

Teemat

- Tausta
- Seuranta-arvion havainnot
- Seuranta-arvion perusteella annetut suositukset

Petosten määrä - yleinen tilanne toimialalla

- Verkkomaksamiseen liittyvät petokset ja huijaukset ovat yleistyneet merkittävästi.
- Rikostappiot petoksista ja maksuvälinepetoksista olivat yli 100 miljoonaa Suomessa vuonna 2024 ja petoksia ja maksuvälinepetoksia (ml. törkeät tekemuodot) kirjattiin poliisin rikosilmoitusjärjestelmään 61 100, mikä on 12,2 % kaikista rikosilmoituksista.
- Muutos on nähtävissä Finanssialan, keskusrikospoliisin ja Suomen Pankin petostilastoissa eikä ilmiö ole vain Suomea koskeva, vaan vastaavaa kasvua on nähty kansainvälisesti.
- Finanssivalvonta on tehnyt kaksi kyselyä luottolaitoksille vuonna 2023 ja 2025 tilanteen kriittisyyden vuoksi.

Seuranta-arvion tausta

- Finanssivalvonta selvitti loka-marraskuussa 2023 Suomessa toimivien pankkien verkko- ja mobiilipankkien sekä verkkomaksamisen turvallisuuteen liittyviä kontrolleja ja prosesseja.
- Teema-arvion perusteella Finanssivalvonta suositti keväällä 2024 pankkeja kehittämään verkkopankki- ja mobiilimaksamisen kontrolleja niin,
 - että käyttäjällä olisi mahdollisuus asettaa nykyistä monipuolisemmin turvarajoituksia tekemiinsä tilisiirtopohjaisiin maksuihin.
 - että maksujen monitorointia kehitettäisiin siten, että ne voisivat entistä tarkemmin pysäyttää maksut, jotka poikkeavat merkittävästi asiakkaan aikaisemmasta maksuhistoriasta, esimerkiksi maksun suuruuden tai sen tahon mukaan, jolle asiakas on aikaisemmin lähettänyt maksuja.
- Finanssivalvonta selvitti annettujen suositusten toteuttamista pankeissa kevään ja kesän aikana tehdyllä seuranta-arviolla. Tiedot kerättiin kyselyllä ja tapaamalla pankkien maksuliikenteen turvallisuudesta vastaavaa johtoa.

Seuranta-arvion havainnot

Turvakontrollit

- Luottolaitokset ovat kehittäneet tilipohjaisen maksamisen turvallisuutta Finanssivalvonnan suosituksia huomioiden.
 - Useimmat luottolaitokset ovat jo ottaneet tai ottavat vuoden 2025 loppuun mennessä käyttöön maksuja/tai päiväkohtaiset turvarajat tilisiirtopohjaisille maksuille.
 - Useimmat luottolaitokset myös tarjoavat asiakkailleen mahdollisuuden asettaa maa- tai aluekohtaisia rajoituksia tilisiirtopohjaisille maksuille.
- Finanssivalvonnan suosituksen mukaisesti luottolaitokset ovat parantaneet myös muita kontroleja turvatakseen tilipohjaisia maksuja.
 - Esimerkiksi uusien laitteiden käyttöönoton yhteyteen on lisätty viiveitä tai kehitetty muita turvallisuusmenetelmiä.
 - Luottolaitokset ovat myös tarkentaneet lähetettävien varmennusviestien sisältöä muun muassa lisäämällä varoituksia mahdollisista petosyrityksistä.

Monitorointi

- Finanssivalvonnan suositusten mukaisesti luottolaitokset monitoroivat tilisiirtopohjaisia maksuja osana petostentorjuntatyötä.
- Tilisiirtojen monitorointia on kehitettävä edelleen niin, että asiakkaiden käyttäytymiseen perustuvia tekijöitä hyödynnetään nykyistä monipuolisemmin.
- Monitoroinnissa havaitun poikkeavan tilitapahtuman tulee johtaa lisävahvistuksen pyytämiseen asiakkaalta ennen tapahtuman toteuttamista.

Muista petostentorjuntaan liittyvistä toimenpiteistä

- **Luottolaitokset**

- ovat lisänneet petoksiin liittyvää tiedotusta asiakkaille ja sisäisesti.
- ovat lisänneet petostentorjunnan resursseja sekä panostaneet henkilökunnan koulutukseen.

- **Kansallisella tasolla**

- Finanssivalvonta tunnisti vastausten ja keskusteluiden perusteella lainsäädännöllisiä haasteita, jotka rajoittavat petosten torjunnan kannalta tärkeää tiedonvaihtoa.
- Finanssivalvonta on käynnistänyt keskustelut eri viranomaisten kanssa tiedonvaihdon lainsäädännöllisten esteiden poistamisesta ja että voisiko lainsäädännön muutoksia nopeuttaa.

- **Kansainvälisellä tasolla**

- Petos- ja kalastelusivuille johtavia mainoksia levitetään mm. sosiaalisen median alustoilla
- Finanssivalvonta saattaa teema-arviossa havaitut huolet tiedoksi myös Euroopan komissiolle.

Seuranta-arvion perusteella annetut suositukset

Tilisiirtomaksujen turvarajat

- 9.10.2025 voimaantulleen pikamaksamisasetuksen mukaisesti luottolaitosten on tarjottava palvelu, jossa asiakas voi itse asettaa maksu- tai päiväkohtaisen euromääräisen rajan pikamaksuille.
- Finanssivalvonta suositaa, että luottolaitokset tarjoavat turvarajat sekä maksu- että päiväkohtaisesti tilipohjaisille maksuille myös normaaleissa tilisiirroissa.
- Finanssivalvonta suositaa, että luottolaitokset asettavat henkilöasiakkaiden tilisiirtopohjaisille maksuille oletusarvona maksu- ja päiväkohtaisen euromääräisen rajan, mikäli henkilöasiakas ei ole itse niitä asettanut. Luottolaitokset voivat itse määrittää euromääräiset rajat henkilöasiakkailleen riskiperusteisesti.
- Finanssivalvonta katsoo, että turvarajan muuttaminen edellyttää vahvan tunnistamisen toteuttamista maksupalvelulain 85 c §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisesti.

Muut kontrollit

- Finanssivalvonta suositaa, että luottolaitokset parantavat myös muita maksamisen turvallisuuteen liittyviä kontrolleja, kuten esimerkiksi:
 - viiveiden asettaminen tai muu vastaava turvallisuuskontrolli uuden tunnistussovelluksen asentamisen yhteydessä.
 - lisävahvistuksen pyytäminen maksuissa, joissa pankin monitorointi epäilee petollista maksua.

Petosmonitoroinnin kehittäminen

- Finanssivalvonta suosittelee, että luottolaitokset kehittävät reaaliaikaista petosmonitorointia niin, että monitoroinnissa käytettäisiin asiakkaan käyttäytymiseen perustuvia tekijöitä kuten esimerkiksi aikaisempaa maksuhistoriaa, maksun suuruutta, tapahtuma-aikaa, maksukanavaa, maksun vastaanottajaa tai maksajan poikkeavaa sijaintipaikkaa.

Kiitos!